

A külföldi magyartanítás segédeszközei

1. Magának a konferenciának megrendezése nagyon hasznos volt. Rendkívül fontosnak tartom a lektorok munkájának segítését; ezt különösen külföldön tartózkodva igényli az oktató, ahol az otthoni támogató háttér gyakran nagy erőt ad a további munkához.

2. A tanároknak időre való kiküldése ugyancsak fontos feladat. A múltban előfordult, hogy 3-4 havi késéssel indultak ki tanárok, a mi, akik már hónapok óta kint voltunk, éreztük ennek kellemetlen hatását.

3. Egységes kezdő és középhasadó fokú magyar nyelvkönyvek kiadása sürgető. Annak idején három évig vártam erre az Egyesült Arab Köztársaságban, de hiába. Ennek híján sajátmagam írtam három jegyzetet.

Többször szóba került a Learn Hungarian című könyv. Mint a könyvnek volt szerkesztője már a megjelenés előtt mondtam a szerzőknek, hogy nem egészen felel meg a külföldi nyelvtanítás céljainak. Egyrészt túl bő, másrészt modernebb tankönyvre van szükség. A felszólalók is ezen a véleményen voltak, ha nem is mindegyik mondta ki ezt egész nyíltan.

Nagyon lényeges, hogy a kiadandó rövid irodalomtörténet egyszerűsített nyelven jelenjék meg. Az angol könyvek írásánál, még a szemelvényeknél is helyettesítettük a ritkábban előforduló szavakat és kifejezéseket közismert szavakkal. Ahol szükséges, adaptáljuk a szöveget; erre jó példát nyújtanak az Easy English, Simplified English sorozatok, akár angol, akár orosz kiadásúak.

A külföldön működő legkiválóbb lektorokból /Bodolay Géza, Fábrián Pál, Léránt Ferenc, stb./ ki kell válogatni a szerzői munkára legalkalmasabbakat.

Általában kerüljük a kiadásra kerülő könyveknél a pszichológiai maximalizmust, amint arra több felszólaló rámutatott.

4. Tankönyveken kívül egyéb segítséget is kell adni a lektoroknak. Ki kell dolgoztatni egy audio-vizuális tananyagot, elsősorban kezdő csoportok részére. Intézetünkben is van olyan gépi berende-

zés, amely a hanggal együtt a képet is vetíti gombnyomásra.

5. Filmeket kell beállítani a tanítás szolgálatába. Az idegenforgalmi és a külkereskedelmi szerveknél remek filmek állnak rendelkezésre: Mint a madár, Liszt II. magyar rapszódiaja, Ecseri lakodalmas. Gyönyörű gasztronómiai filmek is kaphatók. Ezekből kópiák megszerzése nem jelent nagyobb nehézséget, viszont alkalmasak a hazánk iránti érdeklődés felkeltésére.

6. Népdalok tanítására az általános iskolák számára kiadott énekkönyvek jók lennének, legfeljebb a címlapot kellene megváltoztatni.

7. Egy, a Művelődésügyi Minisztérium és a Tankönyvkiadó által felállított bizottság határozza meg a teendőket, de nagyon ügyeljen a bizottság a szerzők kiválogatására, nehogy túlzott igényű könyvek lássanak napvilágot. Más a helyzet természetesen azokon a területeken, ahol nagy számban élnek magyarok. Az ő részükre másfajta könyvekre van szükség.

8. Véleményem szerint külön nyelvtan kiadására nincs szükség. A világos és egyszerű nyelvtan a nyelvkönyv végén legyen, akár kezdő, akár haladó könyvről van szó. Ez a nyelvtani rész tartalmazza az áttekinthető táblázatokat is.

9. Hegyi Endre előadása nagyon sok ötletet adott, de sok olyan problémát is felvetett, amelyek csak nagyon haladó fokon taníthatók. Két mondatot jegyeztem fel ezek közül:... a magyar sereg látván. Csak nem lottózol? Az utóbbi mondat megtanítása már igen alapos nyelvtudást igényel. Ilyen mondatok beszúrása idegen anyanyelvűek részére készült szövegekbe szerintem megengedhetetlen.

10. Nagyon sok nehézségtől mentesülnének a külföldre kiküldött tanárok, ha a kulturális szerződésekben mindent /kötelességeket és jogokat/ részletesen rögzítenének. Az illetékes szervek talán nem is sejtik, hogy a szerződés pontos kimunkálása mennyi gondtól és kellematlenségtől mentené meg a kiküldendő tanárokat.

11. Déme László fejezte ki legjobban és legtömörebben az én gondolataimat is, amikor azt mondta: Legyen gazdája a problémáknak. Ennek a hiányát én is éreztem a múltban, most azonban már maga az értekezlet is azt bizonyítja, hogy van gazdája a problémáknak, s ez a legörvendetesebb fejlődés.